

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Magjelenik minden csütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felölös szerkesztő:
NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Az árvaszéki pártfogói intézmény felkarolása.

Már egy alkalommal ismertettük a város közönségével az egész országban és így nálunk is felsőbb intézkedésre alakult pártfogói intézmény létesítését.

Ezen új intézmény abból áll, hogy a hadiárva gondozásának és uvelésének irányításában és e célból az árvaszék által nyújtandó segély mikénti felhasználásának ellenőrzésében, a helyi társadalomból önként jeleutkező egyének az árvaszék és illetve a közgyám segítő társai legyenek.

Át kell érezni mindenkinek, hogy mi a társadalomnak kötelessége a hadiárvaikkal szemben, akik már nem várják haza apjukat, hanem várják, hogy a magyar haza, a magyar társadalom segítsen rajtuk. Át tudjuk-e érezni, hogy mit veszített a gyermek apjában, aki miérettünk, az itthonlevőkért, feláldozta az életét. Ha mindezt megértjük, akkor tudni fogjuk, hogy mi a társadalomnak kötelessége a hadiárvaikkal szemben.

A háboru borzalmainak enyhítésében városunk nemesen érző társadalma eddig méltóan kivette részét. E nehéz időben a bajok orvoslása és enyhítésében társadalmi különbség nélkül áldoztak a haza oltárára. A különféle címen megindult társadalmi gyűjtés mindegyike eleddig fényes eredménnyel járt. Tekintélyes összeg gyűlt össze épen társadalmi uton a hadiárvaik részére is, a mely összegből addig, is míg a kormány megtalálja az utat, módot ezek anyagi támogatására, árvaszékünk a rendelkezésre álló összegből juttat megfelelő mennyiséget a valóban szegény és segélyre szoruló hadiárvaiknak.

Az árvaszék a pártfogói intézmény létesítésével nem anyagi támogatást kér az önként jelentkező pártfogóktól, hanem csupán azt, hogy az árvaszéket a hadiárvaik gondozásának és a gyámhatósági védelmének nemes munkájában, melyet az árvaszék egymaga épen a hadiárvaik létszámának emelkedése folytán nem képes kellőleg ellátni, támogassák és annak segítségére legyenek.

Ezen hazafias funkció teljesítésére felhívjuk a jótékony egyesületek vezetőit, hogy tagjaik közül buzdítsanak egyeseket e nemes munkára, valamint a tani tókat és tanítónőket, akik különösen a nagy szünetidőben erre már hivatásuknál fogva is vállalkozhatnak.

Rajta legyünk, köljünk telhetőleg, hogy a hadiözvegyek árvák bánata enyhüljön s amikor ny értelemben gondolunk rájuk, kövessünk el mindent, hogy a kis árvákkal árva mivoltukat ne éreztesse senki.

Műszaki tudomány a háboruban.

Irtá: Peschke Károly ny. főmérnök.
(Befejező közlemény.)

A badeni nagyhercegségi illetőségű gróf Zeppelin által alig 10 év előtt kezdeményezett s utána kísérletek alapján mindjobban fejlődött kormányozható léghajó építése az aeronautika téren oly tökéletességet ért el, mint sehol másutt a világon.

És az építők s a fejlődés körül buzgolódnak már korábban arra is gondoltak, hogy ezen légi járműk nem csak utazási célokra megfelelően használhatók lesznek majdan. Ezzel ellentétben a nyugati államok erre alig vetettek figyelmet s így a németek ez irányban is fölényben voltak. Az angolok most, midőn már számos városuk és gyártelepük szenvedett nagy mértékben károkat a Zeppelinek bombavetésitől, bizonyára megsajnálják már ebbeli mulasztásaikat.

A szárazföldi és a légi fegyverek mellett a technikai haladás érvényesítésében a tengerészet sem maradhatott el. A hadihajók különféle típusai tanuskodnak erről, amilyenek a sor, vagy csata-hajók, a páncélos cirkálók, torpedó-úzó, ágyúnaszadok, buvár vagy tengeralattjáró és aknarakó járművek.

E szerény cikk keretén belül nem lehet célom, valamennyi hadihajó újabb technikai berendezésére kitérni, hanem mivel a mostani világháboruban leginkább a két utóbb említett alkalmaztatik s legnagyobb mérvben ezek okoztak nagy rémséget az ellenségnek, legyen szabad ezekről néhány rövid ismeretet fölemlíteni.

A tengeralattjárók, melyek 1912. óta a

nagy kiterjedésben, oly nagy jelentőségűeknek bizonyultak; hogy újabb berendezésekkel az ellenségtől elpusztítottakat nemcsak rövid időn belül pótolták, hanem az újak készítését is egyre fokozták. Bizonyítják

azt a több tengeren mind nagyobb mérvben megfélemlítően megjelenő vízi szörnyeteg. Hogy mennyire mentek ez irányban az ellenséges államok, még vajmi kevés adatot sikerült a német szaklapok tudósítónak szereznők; de feltételezhető, hogy ott sem maradtak ezzel hátra. Hasonlóképpen nagyjelentőségre tettek szert az akna elhelyező hajók.

Természetesen e két új fegyvernem elleni védekezésről is kellett gondoskodni s csakhamar arra a meggyőződésre jutottak, hogy csak a megsemités a célra vezető ezekkel szemben. Ezért tehát nemcsak a hadi, hanem a kereskedelmi tengeri hajók felfegyverkezése is kialakult.

Nehezebb feladattal járt azonban a robbanó akna ártalmatlaná tétele; pedig a szabadon úszó u. n. szóró-akna rendkívüli veszélyt jelentenek a tengerészeknek; azért a technikusok igyekeztek erős hatású ellenaknákat szerkeszteni, melyek által a csoportot képező úszó-akna felrobbantható; azonkívül az elhorgonyozott akna láncainak elmetszéséhez vágó eszközökkel ellátott külön hajók konstruáltattak, de még a léghajó és hydro repülő-gépek által e is tekintetben sikert arattak.

Az ellenséges hajó helyzetének megállapítására a techniche Rundschau szerint még 1914-ben különös optikai műszerek, u. n. akna célirányzók (perisszkopok) készültek, melyek rendkívüli genialis találmányt képeznek.

Ilyen folyton tökéletesbitő berendezésekre a technikusok azáltal is buzdítottak, hogy II. Vilmos császár még 1912-ben hangsúlyoztatta: „Unsere Zukunft liegt am Wasser.“ (Jövönk a vizen fekszik.) Jövendőlési mondatként, mint egy bizonyos előérzés, hangzottak a császár e szavai, mert évekkel előtt érezték, hogy egész sereg alattomos ellenség gyűlöli a német sást azért, mert csendes békeszerencsében tündöklő nagysága emelkedett. Szükségképpen felhangzott, hogy idővel a békába vetett nép bülcseinek szét kell szakadni, hogy a német, hős szövetségeseivel a hamis Albiont, mint a tenger tirannusát letörje.

Mem csoda, hogy az ellenség által annyira gyűlölt militarizmusunkat ideje korán előkészíteni szükséges volt.

Hogy a mérnöki tudomány haladása a hadvezetőségben nemcsak a fent említett csoportokban hanem a gyalogságnál és a tüzérségnél is nem csekély befolyást gyakorol, felemlítésre méltó a gyalogságnál a gyengén füstölő puskapor, a tüzérségnél pedig az ide vonatkozó fegyverek és robbanó anyagok gyors előállításával kapcsolatos munkafelosztás.

Igy a tarackokra vonatkozólag (Haubitze) a kohómérnök a szükséges fémmöntvényt dolgozza fel, a gépész mérnök magát az ágyut és annak a talpatját konstruálja, a vegyész mérnök pedig a robbanó anyagokkal foglalkozik.

Ha az itt, csak általános vonásokban feljegyzetteket közelebb áttekintjük, hogy a modern háboruban a technika karöltve az iparral minő szoros összefüggésben áll! Világos, hogy a kezdeményező szellemet és a haladás eredményét nem lehetett rögtönözni, hanem csak ezen hosszú fejlődésre vezethetők vissza, melyre a németek — tekintettel a birodalom földrajzi fekvésére és a politikailag kedvező kül-földi iparral — készletre voltak.

Adakozzunk a bajai rokkantoknak, hadiárváknak és a hadbavonultak szegény családtagjainak. Adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

A háborus nyereségek megadóztatása.

Jásznagykunszolnok vármegyének a háborus nyereségek megadóztatását követelő átiratát, amely városunkhoz szintén beérkezett, kivonatossan már ismertettük. Az átiratot Szeged városának közgyűlése e héten tárgyalta. A szegedi városi tanács azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a közgyűlés tegye megáévá a jásznagykunszolnokmegyei átiratot azzal az indoklással, hogy amíg mások, sok ezen a vagyonukat veszítették a háború következtében, sok-sok ezren pedig az életüket áldozták fel a hazáért, a háborus változások következtében aránytalanul nagyobb jövedelmet élvezők idehaza, háború nélkül és nem is túlságosan erős, megfeszített munkával jutottak bőséges jövedelmükhöz a hadiszállásokból. Ennek az igazságtalan állapotnak megszüntetését mi sem egyenlíti ki jobban, mint a háborus jövedelmek magas százalékban történő megadóztatása. Az átirat szerint ez egész 50 százalékig terjed. A közgyűlés a tanács javaslatával szemben akként határozott, hogy a jásznagykunszolnokmegyei átiratot leveszi a napirendről arravaló utalással, hogy az annyiban teljesen felesleges, amennyiben az ugynevezett háborus nyereségek külön megadóztatása általános tudomás szerint és általánosan helyeselt módon a kormány által nálunk is tervbe van véve.

Amikor pedig ezek szerint az egész felirat teljesen feleslegesnek és céltünetesnek bizonyult, annál súlyosabb megítélés alá esik annak az egész ország iparát és kereskedelmét sértő hangja, amely nemcsak az összes üzleti forgalomnak talán egy százalékát sem kitevő bünyűgyi eseteket, hanem az összes gazdasági tényezőket a háború alatt kifejtett egész tevékenységükkel meg nem engedhető és a tényeknek meg nem felelő módon pellengérré állítani igyekeznek. Miért is a közgyűlés a jásznagykunszolnokmegyei feliratban a magyar magyar ipart és kereskedelmet méltatlanul ért támadást visszautasítva, a felirat felett napirendre tért.

A jásznagykunszolnokmegyei felirat éles hangja ellen a mult alkalommal mi is felszóltunk és tiltakoztunk azon nyers forma ellen, amelyben a jásznagykunszolnokmegyei javaslat a háborus nyereségek megadóztatását követeli.

Miként a háborus nyereségeknek, úgy a háborus jótékonyadományoknak is vannak parazitái mindenütt — mert ilyenekről is lehet hal-

lani — de ezek csak szórványos jelenségek. Szórványos bűnesetekből, bárhol is forduljanak azok elő, vagy pattanjanak ki, egy-egy vidék, város, vagy az egész ország iparát és kereskedelmét megbélyegző ítéletet konstruálni nem lehet és nem szabad.

Most azonban mindegy, hogy mit határozott Szeged, vagy mit határoz majd e város közgyűlése a háborus nyereségek megadóztatásáról, miként a fővárosi lapok jelentik, a pénzügyminiszter amúgy is még májusban terjeszt javaslatot a parlament elé, amelynek alaprendelkezése hir szerint az, hogy a háborus esztendőkből, tehát 1914. 1915. és egyelőre 1916-ban a háborus viszonyokkal bármilyen összefüggésben létrejött jövedelem különadóval sújtandó.

HIRLEK.

— **Polgármesterválasztás Zomborban.** Zomborban jelentik ma lapunknak: Zombor városának dr. Purguly Sándor főispán emlekte mellett ma délelőtt tartott tisztújító közgyűlésén Kleiner Lajos dr. polgármesterjelöltet egyhangulag polgármesterré megválasztották. Dr. Fehér Lőrincz volt polgármestert nyugdíjazták.

— **Személyi hír.** Békefi Remig dr. ciszterci rendi apát a bajai c. rendház meglátogatása péntek este Bajára érkezett.

— **Kitüntetés.** Kabdebo József, 8-ik honvédszázadredbeli századost, a ki két Signum Laudis tulajdonosa, az ellenséggel szemben tanúsított kiválóan bátor magatartásáért a király a hadiékítményes III. osztályú katonai érdemkereszttel kitüntette.

— **Ünnepségek május elsején.** A bajai ciszterci rend kath. főgimnáziuma és a bajai állami tanítóképző-intézet 1916. május hó 1-én délelőtt fél 11 órakor az Ipartestület nagytermében az elpusztult kárpáti falvak újraépítése céljára ünnepélyt rendeznek. Műsor: 1. Himnusz Előadja a főgimnázium ének és zenekara. 2. Szász Károly. A két honvéd. Szavalja Rein Géza II. éves tanítónövendék. 3. Huber Károly. Szahadságdal. Énekli a tanítóképző-intézet daloskőre. Zongorán kíséri Bilek János II. éves tanítónövendék. 4. Ünnepi beszéd. Mondja Böröcz Marcell dr. főgimnáziumi tanár. 5. Lobog már a háromszínű zászló. Előadja a főgimnázium ének és zenekara. 6. Kiss Menyhért. Krisztus a csatatéren. Szavalja Frank László főgimn. V. o. tanuló. 7. Herodek-Kerner. A magyar dal. Melodráma. Szavalja Kecskés Lajos III. éves tanítónövendék. Zongorán kíséri Bilek János II. éves tn. Az ünnepély után kivonulás a Rókus temetőbe Csermák Mihály, az uzsoki hős és a többi hős sírjához. A sírok megkoszorúzása. Itt beszédet mond Kovács Ferenc állami tanítóképző-intézet tanár. Csak egy szál virágot kérünk a hősök sírjára. Belépő díj 1 korona. Jegyek a pénztárnál kaphatók az ünnepély kezdete előtt 10 órakor. Felülvezetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadjunk és hirlapilag nyugtatunk. — A bajai izr. elemi és polgári iskola május hó 1-én d. e. 10 órakor kárpáti ünnepet tart, melynek sorrendje a következő: 1. Himnusz. Éneklik az összes növendékek. 2. Csata után. Szavalja Gombos Magda IV. p. o. t. 3. Katonadalok.

Éneklik az összes növendékek. 4. Beszéd. Tartja Kun Lajos igazgató. 5. Szózat. Éneklik az összes növendékek. Az ünnepélyre — melynek keretében a kárpáti falvak felépítésére gyűjteni fogunk — tisztelettel meghívja a szülőket és iskolabárátokat az igazgatóság. — A Miasszonyunkról nevezett iskolának intézete az elpusztult kárpáti falvak újraépítésének céljaira május hó 1-én délután fél 5 órakor iskolai ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Kárpáti őrszem. Előadja az intézet énekkara. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Vojnits Dániel igazgató. 3. Hayzon Béla. Három szín. Szavalja Marosenszky Erzsike. 4. Szentpétervári szánkázás. Eilenburg Richárdtól. Négykézre előadják Cornides Adrienne és Desics Ilonka. 5. Teleki Sándor. Szeressük mi egymást. Szavalja Desics Ilonka. 6. Kramer Vilmos. Alpesi ibolya. 6 kézre előadják, Romátka Klára, Kiss Ibolya és Blazovsky Valéria. 7. Nemo. Áll a Kárpát. Szavalja Weisz Magduska. 8. „Igaz magyar szív”. Háborus jelenet. Előadják. Horváth Erzsébet, Bosnyák Anna, Koller Klára, Kovács Micike, Wolly Stefánia, Költvös Mária, Nagy Piroška, Éber Giza. 9. Himnusz. Előadja az intézet énekkara. A belépő díjat a b. vendégek nagylelkűségére bizzuk.

— **Megérkezett a rézgálic.** Szombaton Dr. Vojnics Ferencz polgármester többszöri sürgetésére megérkezett a város által megrendelt 72 mm. rézgálic s így a szőlős gazdák már a hét folyamán hozzá kezdenek az első permetezéshez. Az adóügyi tanácsnok ez uton figyelmezteti a szőlőtulajdonosokat, hogy a rézgálic mennyiségéről és átvételének idejéről mindenki a városi kézbesítő által a házhoz kézbesítendő idézzel lesz értesítve. A gálic szétosztása szerdán veszi kezdetét. Ez uttal felhívjuk a szőlős gazdák figyelmét a Martini tanár által a Szőlészeti és Borászati szaklapban vezető helyen ajánlott általa feltalált permetező porra, mely több év tapasztalat után bevált és hatásában egyenlő az 1% os rézgálic mézoldattal, de miután ahhoz 1 kgr. drága rézgálic helyett csupán 0.4 kgr. szükséges, magától értetődik, hogy így sokkal olcsóbban tudjuk szőlőnket megvédeni. Ha gyakori az esőzés, és általában az időjárás nedves, akkor ajánlatos erősebb oldat készítése ilyen módon: 0.5 kgr. rézgálic, 0.5 kgr. timsó és a közömbösi téshez szükséges méz.

— **A Lőkert választmányi ülése.** Tegnap délután Halász Károly nyug. tábornok emlekte alatt a Lőkert választmánya ülést tartott, amelyen egy Allaga Ottó által proponált ajánlat került megvitatásra. Arról volt szó, hogy egy a Lőkert tulajdonában lévő festményt a felajánlott tekintélyes összegért magántulajdonba engedjenek át. A közvetített tervet Hesser Gyula dr. ügyvéd megokolása után egyhangulag elvetették és csak a képek lemásolását engedték meg azt is bizonyos feltételek mellett. Ezután a választmány elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlés elé azzal a konkrét javaslattal lép, hogy a háboru tartamára tagdíjakat nem szednek. Végül még dr. Pollerman Artur tisztí főorvos adott felvilágosítást a Lőkert járványkórházról való átalakítása ügyének a jelenlegi stádiumáról. A választmány még Bernhart Ernőt és Greguss Aurélt számvizsgálókká választotta és az elnök lelkes elterése mellett szótosztottak.

— **Jótékony adomány.** Grünhut Miksa nagykereskedő 214 K 13 fillért, Risztics Sándor 12 K és Matern János 20 K juttatott a polgármester kezéhez a hadiárvák felsegítésére.

— **Első szent áldozás a zárdában.** A zárda harmadik elemi iskola növendékeinek első szent áldozása fehérvasárnap, vagyis 30-án reggel 8 órakor a zárda kápolnájában lesz megtartva. Az érdekelteket közönséget ezúton is meghívja a zárda főnöksége.

— **Ipartestületi közgyűlés.** Az ipartestület ez évi rendes közgyűlését hétfőn tartotta a nagyszámban megjelent tagok és az érdeklődők jelenlétében. Gebhardt Dzsó ipartestületi elnök Buday István iparhatósági megbízott közbenjöttével az ülést megnyitván, emelkedett szavakban mutatott rá a hábbiru okozta nehéz viszonyokra és buzdító beszédében felhívta az iparos társait, hogy a most kibocsájtott negyedik hadilőcsőn jegyzésében mindenki anyagi erejéhez mérten vegyen részt. Ez után kegyeletesszavakban emlékezett meg az elhunyt Kovács Gyula iparosról, aki az ipartestületnek ezer koronát adományozott. A kitörő éljenzéssel fogadott beszéd után a napirendre áttérve, elfogadták a múlt évi zárszámot és az évi költségelirányzatot. Majd a tisztújítás következett. Új előjárósági tag lett Tomasics Sándor és Roráriusz József, számvizsgáló lett Binder János. Ezután az elnök az ülést a jelenlévők lelkes éljenzése mellett bezárta.

— **Himlőesetek Szentistvánon.** A szomszédos Bajaszentistvánon fellépett, több hólyagos himlőeset a bajai hatóságot is élénk figyelemre és erős védekezésre készíteti. Vojnics Ferenc dr. polgármester tegnapelőtt kiküldötte a tiszti főorvost, hogy a baj lényegéről meggyőződjön és így a város annak megfelelően intézkedhessen. A tiszti főorvosi hivataltól a következő információt kaptuk: Eddig összesen hat megbetegedés volt a községben, egy meghalt, kettőt behoztak a bajai járványkórházba, a többi három szigorú csendőri őrizet alatt áll. A lennjárt járási tiszti orvos a betegek egész környezetét beoltotta. A még fennálló hiányok pótlásának megbeszélésére ma értekezlet volt a polgármesteri hivatalban, melyen Vojnics Ferenc dr. polgármester, Horváth Béla községi főjegyző és a tiszti főorvos vettek részt. A sürgős intézkedések két legfontosabbika, hogy a bajai járványkórház két képzett ápolónőt és a fertőző betegszállító kocsit, utóbbit persze csak esetenként bocsátja a község rendelkezésére és a községi orvosnak segítségül a tiszti főorvos is naponta ellenőrzi Bajaszentistvánon a hatósági intézkedések pontos végrehajtását.

— **A nyári időszámítás bevezetése a magyar királyi államvasutak vonalain.** E. é. április hó 30-án május hó 1-re hajló éjjel a magyar királyi államvasutak vonalaink a »nyári időszámítás« vezettetik be. Ebből kifolyólag április hó 30-án éjjel 11 órakor a vasuti szolgáltatnál használ valamennyi óra 12 órára igazítottatik s ezzel a vasutnál jelenleg használt időszámítás 1 órával előre tolatik. Új nyári menetrendek ez évben nem lépnek életbe; a jelenleg használatban lévő menetrendek tehát az új időszámítás bevezetése után, vagyis május hó 1-től folytatódag továbbra is változatlanul érvényben maradnak. Mindezek a személyszállító vonatok, a melyek a kiindulási állomásról az átmenet időpontja, vagyis április hó 30-án éjjeli 11 óra, illetve az új időszámítás szerint április hó 1-én éjjeli 12 óra 1 perc után érkeznek, attól az állomástól kezdve, ahol éjjeli 11 óra előtt utoljára megállanak, egészen a végállomásig, a menetrendhez képest egy órai késéssel fognak köz-

lekedni. Azok a személyszállító vonatok ellenben, amelyek menetrend szerint április hó 30-án éjjel 11 óra, illetve az új időszámítás értelmében május hó 1-én éjjel 12 óra 1 perc után indulnak, kiindulási állomásról a menetrendekben kitüntetett időben, már az új időszámítás szerint rendszeresen fognak indítani. A Konstantinápoly felől április hó 30-án menetrend szerint éjjel 10 óra Zemun állomásra érkező Balkánvonat a menetrendhez képest nem csak a magyar királyi államvasutak vonalain, hanem a csatlakozó idegen vasutakon is, egészen a vonatvégállomásig, vagyis Berlinig illetve Strásburgig, 1 órai késéssel fog közlekedni.

— **A háború második éve is vége felé jár és semmi kilátás, hogy a béke áldásait egyhamar élvezhetjük.** Lehetetlen ily válságos időben újság nélkül lenni. Felhívjuk azért t. olvasóink figyelmét arra, hogy a Pesti Hirlap a háborús viszonyok és a papirszükség dacára is a legterjedelmesebb és legbővebb tartalmu újság maradt napilapjaink között. A harcterek eseményeinek részletes megírását napról-napra kitűnő térképekkel kíséri. A Pesti Hirlapnak minden harctéren külön tudósítója van. Múltán legkedveltebb és legelterjedtebb napilapja tehát az országnak. A Pesti Hirlapot minden hó 1-től és 15-től kezdve meglehet rendelni. Egy óra 2 kor. 80 fillér, negyed évre 8 korona. A Pesti Hirlap és a Divatszalon együtt negyedévre 11 kor. A Pesti Hirlap és Az Érdekes Újság együtt negyed évre 12 kor. 50 fillér. A négy lap együtt negyedévre 18 korona. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb postautalványon küldeni a Pesti Hirlap kiadóhivatalának (Budapest, Vilmos császár-ut 78.).

— **A Pesti Napló a legtökéletesebb hírszolgálatot nyújtja a közönségnek.** Külön tudósítói minden semleges országból érdekesítő és hiteles értesítéseket küldenek a háború eseményeiről. A szövetséges államok minden nagy városából eredeti és megbízható értesítéseket szerez. A harctérekéről és a sajtóhadiszállásról több kiküldött tudósítója küldi a legfrissebb híreket. Állandó rovatai, az aszszonyoknak és a gyermekeknek írott tanulságos és érdekes cikkek, riportok érdekes és bőséges napihir rovat, és a napi kérdéseket megvitató sok értékes írás teszik nélkülözhetlenné és népszerűvé a Pesti Naplót. Album-ajándéka páratlanul áll a hirlapkiadás történetében. Előfizetési ára negyedévre 8 kor. Kérjen mutatványszámot a Pesti Nagló kiadóhivatalától, Budapest VI., Vilmos Császár ut 55.

— **A »Ratin« bakteriologiai laboratorium részvénytársaság patkányokat és egereket ölő betegség specifikus előidézőjét részlegesíti. E praeparátum, melyet Magyarországon a »Ratin« vezérképviselőség Budapest, Rottenbiller-utca 30. »Ratin« elnevezés alatt hoz forgalomba, a patkányokat és egereket ellenőrzés nélkül vonza és még a legbővebb csapás esetén is rövid idő alatt kiirtja, mert egyik ragesáló a másikat fertőzi. A m. kir. állami bakteriologiai intézet véleménye szerint semmi más állatra a »Ratin« nem ártalmas. Mezei egerek irtására szintén sikerrel alkalmazhat a »Ratin«. Elisméréssel nyilatkoznak a legnagyobb gazdaságok, malmasok és egyéb nagy vállalatok az ország minden részéből.**

— **Hurutos bántalmaknál és influenzaszerű tüneteknél Giessbübli savanyukut kétharmadrész tejjel melegen bevéve kitűnő szolgálatokat teljesít és ragályos tünetek ellen is mint elővigyázati eszköz legjobban ajánlható.**

Védjegyzés:

BOGÓVICSE BÉLA.

Pályázati hirdetmény.

Közjegyzői irodámban egy a hagyatéki és telekkönyvi ügyekben némileg jártás segéd vagy irnok azonnal alkalmazást nyerhet.

Aki a bunyevác nyelvét beszéli és gépelni tud előnyben részesül.

Bodrogi Gyula
kir. közjegyző.

Női A pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamarától fenntartott nyilvános, három évfolyamu Felső Kereskedelmi Iskola Pozsonyban Érettségi vizsgálat. Állásközv. Internátus. Értesítő kiv. köld az Igazg.ság.

Azonnal eladó

Czifrusz Ferencz utcában egy modernül berendezett lakóház jutányos feltételek mellett.

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Már mindent hamisítanak!

Gonosz, lelketlen emberek utóbbi időben értetlen kolyvalékok akarnak lysoform helyett a község nyakába sözni, ezért tehát csakis eredeti nyolcszögletes zöld övegben fogadjuk el a lysoform fertőtlenítő szer. Győződjön meg arról, hogy az üveg zárt és sértetlen, hogy oldalába a lysoform szó be van préselve és hogy a dugón is lysoform szó van beégetve.

A lysoform a legtökéletesebb baktériumfertőtlenítő szer, biztosan és gyorsan megsemmisíti a ragályt okozó bacillusokat, nem mérgező, kellemes illatú. Eredeti üvege 1 korona, bármely gyógyszerárban vagy drogériában. Egy rendkívül érdekes, neves orvos tollából származó könyvet, melynek címe: »Egészség és fertőtlenítés« kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Óriási

bajok vannak most a bádogdobozok körül a nagy bádoghány miatt, úgy hogy gyáramban több ízben üzemmárv fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságu bádogdobozokat beszerezni. Mély tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevisárlásainál legyen szives csak az óriási

Fedák

cipőkrémet kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim óriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak, kielégíteni. Az óriási Fedák-

Cipőkrém

ma már nélkülözhetlenné vált minden háztartásban, mert Háziasszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyármányokot felülmúlja. Az óriási Fedák-cipőkrém a nyers anyagok folytonos emelkedése folytán

40 filléres

árban kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyers anyagot beszerezni és így háboru előtti kitűnő minőségben

mindenütt kapható!

VADÁSZ ZSIGMOND

vegyészeti gyára

Budapest, VI., Lehel-u. 20.

A világháboru minden mozzanatáról

a leggyorsabban, a legpontosabban, a legkimerítőbben
térkép magyarázatokkal értesíti olvasóit

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: egy hónapra

2 80 k., negyedévre 8 k., fél évre

16 k., egész évre 32 k. Megrendelő cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54. sz.

Alapítva
1846.

KOLLÁR A. BAJA

Alapítva
1846.

Könyv-, zenemű-,
papir-, író- és rajz-
szerkereskedése.

Könyvnyomda.

Könyvkötészet.

Ügyvédi és közigaz-
gatási nyomtatvá-
nyok raktára. A

BAJAI HIRLAP

kiadóhivatala.

Telefon

187

Báró Eötvös József-utca 5. sz.

Telefon

187